

Opfølgning på markedsdialog om udbudsbetingelser for det teknologineutrale udbud 2019

Kontor/afdeling
VE

Dato
26. september 2019

J nr. 2019 - 86775

Energistyrelsen har sendt udkast til udbudsbetingelser for det teknologineutrale udbud 2019 i markedsdialog i perioden 6. maj 2019 til 19. juni 2019. Der er modtaget bemærkninger på markedsdialogen fra European Energy A/S, Energinet og NIRAS. Energistyrelsen har kommenteret på de indkomne bemærkninger nedenfor.

Tidligere svar på markedsdialoger og Energistyrelsen kommentarer hertil kan findes på www.ens.dk/vindogsoludbud

Bemærkninger fra European Energy A/S

Delvis tilslutning af anlægget

Der spørges om, hvad der er gældende med hensyn til perioden for udbetaling af pristillægget i det tilfælde, at man under opførelsen af anlægget vælger at nettilslutte det i etaper, løbende i tiden indtil nettilslutningsfristen. Vil den 20-årige periode allerede begynde at løbe fra det tidspunkt, en del af anlægget leverer elektricitet til det danske kollektive elforsyningsnet, eller vil denne periode først begynde at løbe fra det tidspunkt, det samlede anlæg begynder at levere, og fristen for nettilslutning er udløbet, og det således kan konstateres, om man har kunnet levere minimum 85 %?

Endvidere bedes Energistyrelsen bekræfte, at i det tilfælde, hvor der er givet fristforlængelse for nettilslutning for en del af anlægget med henvisning til en af de i punkt 5.10.2 nævnte årsager, således at fx 50 % af anlægget bliver tilsluttet indenfor fristen, mens de resterende 50 % først tilsluttes efter fristforlængelsesårsagen er opført, så vil man også modtage pristillæg for de 50 % af anlægget, som først tilsluttes på det senere tidspunkt.

Energistyrelsens kommentarer

Den 20-årige periode begynder fra nettilslutningstidspunktet, der defineres i overensstemmelse med § 5, stk. 4, i lov om fremme af vedvarende energi, som det tidspunkt, hvor anlægget første gang leverer elektricitet til det danske kollektive elforsyningsnet, idet dette tidspunkt efterfølgende registreret i stamdataregistret.

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Fristforlængelse gives for hele anlægget omfattet af kontrakten og ikke for dele af anlægget. For at opfylde betingelserne for ikke at blive pålagt fastholdelsesbod skal 85 % af anlægget være tilsluttet inden for fristen for nettilslutning inklusiv eventuelle fristforlængelser.

Fastholdelsesboden

European Energy foreslår en undtagelse til udbetaling af fastholdelsesboden for den vindende tilbudsgiver, nemlig i det tilfælde, hvor en kommunalbestyrelse vælger at nedlægge forbud i henhold til planlovens § 14, idet nedlægges af et sådan forbud kan være motiveret af politiske hensyn og ikke at objektive betingelser, som den vindende tilbudsgiver har en mulighed for at forholde sig til og imødekomme.

Energistyrelsen kan også overveje, om det bør være muligt for en vindende tilbudsgiver i den ovenfor beskrevet situation at have lov til at substituere det vindende projekt med et andet efter forudgående samtykke fra Energistyrelsen. Endvidere, baseret på European Energys erfaringer fra det forrige udbud, bør størrelsen af fastholdelsesboden, som oplyses i hensigtserklæringen om at stille anfordringsgaranti være angivet som et minimum beløb, da der på tidspunktet for indhentelse af denne erklæring fortsat kan være tvivl om den endelige budkapacitet.

Energistyrelsens kommentarer

Der er Energistyrelsens vurdering, at vinder af kontrakt om pristillæg må bære risikoen for et eventuelt forbud efter planlovens § 14. Styrelsen gør opmærksom på, at et sådan forbud skal være planlægningsmæssigt begrundet i modsat fald kan kommunen idømmes erstatningsansvar ved nedlæggelse af forbud efter § 14.

Det er udbudsretligt ikke muligt at erstatte et projekt med et andet projekt efter indgåelse af kontrakt om pristillæg.

Energistyrelsen vil gerne undersøge muligheden for en ændring af hensigtserklæringen som foreslået, herunder om en sådan ændring kan gennemføres i overensstemmelse med udbudsloven, statsstøttegodkendelsen for teknologineutrale udbud mv.

Baggrund for beregning af pristillægget

Pristillægget gives som produktionsstøtte for den produktion, der leveres til det danske kollektive el-net. For anlægsejer sker tilslutningen til det danske kollektive elnet i tilslutningspunktet (Point Of Connection). Der spørges, om det er korrekt forstået, at pristillægget gælder for produktion, som er leveret til det kollektive elnet i POC, eller om afregningen af produktionen forventes at ske i det såkaldte

leveringspunkt længere inde i det kollektive elnet? Energistyrelsen bedes redegøre for, hvor afregningsmåleren skal placeres.

Energistyrelsens kommentarer

Jf. § 7, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1128 af 7. september 2018 (VE-nettilslutningsbekendtgørelsen) skal elproduktionen fra vindmøller og solcelleanlæg registres på en afregningsmåler og afregnes i tilslutningspunktet. Det er ikke præciseret i bekendtgørelsen, hvor afregningsmåleren skal placeres.

Kontrakt om Pristillæg

Kontrakt om pristillæg gælder for det anlæg, som ved tilbuddet er beskrevet som ét anlæg. Såfremt det efterfølgende viser sig hensigtsmæssigt at opdele nettilslutningen til det danske kollektive elforsyningsnet i to, fx for at muliggøre en smidig udskilning af en del af anlægget til et køberetselskab på baggrund af gennemførelsen af køberetsordningen, jf. VE-loven, vil kontrakten om pristillæg så skulle omfatte begge anlæg med evt. også efterfølgende opsplittes i to nettilslutninger og to nettilslutningsaftaler? Vil dette være muligt?

Energistyrelsens kommentarer

Det følger af udbudsmaterialet, herunder kontrakt om pristillæg, at ét anlæg er én nettilslutning. Hvis en tilbudsgiver ønsker at opdele en kontrakt om pristillæg i flere kontrakter, så der eksempelvis er én kontrakt pr. anlæg, kræver det, at tilbudsgiveren har afgivet et tilbud, der omfatter flere anlæg. For at afgive et tilbud der omfatter flere anlæg, kræver det at der udfyldes et bilag 2 (beskrivelse af anlæg) pr. anlæg.

85 % kapacitet

Energistyrelsen bedes redegøre for, om betingelsen om, at 85 % af et solcelleanlægs samlede installerede effekt som skal være nettilsluttet inden for nettilslutningsfristen, gælder for både AC- og DC-kapaciteten, eller gælder det alene for AC-kapaciteten?

Energistyrelsens kommentarer

Garantien bortfalder når 85 % af den installerede effekt er nettilsluttet jf. punkt 5.11.4.3 i udbudsbetingelserne. Den installerede effekt for solcelleanlæg er defineret som den største aktive effekt, som solcelleanlægget er konstrueret til at kunne levere kontinuert, dvs. AC-effekten. Det er denne effekt, der vil fremgå af stamdataregisteret. Kravet om nettilslutning af 85 % den samlede installerede effekt gælder således kun for AC-effekten.

Repowering og fabriksnye anlæg

Det er ofte tilfældet, at nye komponenter har ligget på lager, forinden de leveres, dog uden at komponenterne har været del af et producerende anlæg tidligere. Energistyrelsen bedes derfor præcisere, at komponenterne anses for fabriksnye, hvis de ikke har været brugt i et produktionsanlæg, forinden de indsættes i det anlæg, der er omfattet af kontrakten, uagtet at komponenterne har været opmagasineret i en længere periode forinden.

Energistyrelsens kommentarer

Energistyrelsen kan bekræfte, at komponenterne anses for fabriksnye, hvis de ikke har været brugt i et produktionsanlæg, forinden de indsættes i det anlæg, der er omfattet af kontrakt om pristillæg, uagtet at komponenterne har været opmagasineret i en længere periode forinden. Udbudsbetingelserne er efter styrelsens vurdering tilstrækkelige klare på dette punkt.

Omstændigheder, der anses for at give ret til fristforlængelse 1

Det foreslås, at tilbudsgiver har udvist rettidig omhu, og således er berettiget til fristforlængelse, hvis tilbudsgiver har anmodet netvirksomheden om etablering af tilslutning af den kapacitet, der er omfattet af kontrakten, for eksempel senest 15 måneder før udløb af nettilslutningsfristen.

Energistyrelsens kommentarer

Det er Energistyrelsens vurdering, at vinder af kontrakt om pristillæg må bære risikoen for, at der kan ske nettilslutning inden for fristerne i kontrakt om pristillæg, herunder inklusiv eventuelle fristforlængelser.

Omstændigheder, der anses for at give ret til fristforlængelse 2

Energistyrelsen bedes præcisere, at tilbudsgiver tillige har ret til fristforlængelse, såfremt Sikkerhedsstyrelsens afgørelse indbringes for domstolene (eller Erhvervsankestyrelsen), selv om sådanne sager ikke vil få tillagt opsættende virkning.

Derudover forslår European Energy, at tilbudsgiver får ret til fristforlængelse allerede fra det tidspunkt, hvor de lodsejere, der er relevante for etablering af opsamlingsnettet, nægter at indgå aftale herom på de vilkår, der fremgår af landsaftalen af 2017 mellem SEGES, Dansk Energi og Energinet.dk.

Energistyrelsens kommentarer

Det er Energistyrelsens vurdering, at vinder af kontrakt om pristillæg må bære risikoen for, at administrative afgørelser, der indbringes for domstolene, ikke får tillagt opsættende virkning, og vinderen må bære risikoen for, at lodsejere nægter at indgå aftale med vinder af kontrakt om pristillæg.

Fulldlastimer for havvindmøller

Energistyrelsen baserer 4.450 fulldlastimer p.a. på Kriegers Flak, som er et offshore projekt, hvor vindhastigheden i gennemsnit er beregnet til ca. 9.6 m/s. Der bør tillige indføres en ny kategori til kystnære projekter. I de indre danske farvande kommer man maksimalt op på en vindhastighed på 9 m/s. Dette kan efter European Energy's vurdering oversættes til 4.000 fulldlastimer p.a. set i forhold til de 4.450 fulldlastimer p.a. på Kriegers Flak.

Energistyrelsens kommentarer

Standardværdier for forventede fulldlastimer i udbuddet er fastsat for at mindske sandsynligheden for at overskride udbudsbudgettet. Ud over, at de 4.450 svarer til antagelsen om fulldlastimer for Kriegers Flak, svarer det også til niveauet for fulldlastimer for både havvindmøller og kystnære vindmøller i Energistyrelsens teknologikatalog.

Oplysninger om installeret effekt i forbindelse med at afgive tilbud

European Energy foreslår at vende tilbage til de tidligere udkast, hvoraf det fremgik, at den installerede effekt for solcelleanlæg skal oplyses som DC-effekten (jævnstrøm).

Endeligt bedes Energistyrelsen uddybe, hvad der menes med et anlægs levering af den største aktive effekt kontinuert. Refererer denne kontinuerte effekt til "normale" driftsbetingelser, hvor power factor er sat til 1, og således ikke forholder sig til det faktum, at netselskabet har mulighed for at forlange, at anlægget på visse tidspunkter skal operere med en effektfaktor på 0.95 eller 0.9?

Energistyrelsens kommentarer

Energistyrelsen har brug for oplysninger om både DC- og AC-effekten på de solcelleanlæg, der deltager i det teknologineutrale udbud. Oplysningerne om DC-effekten benyttes til at beregne fastholdelsesbøden jf. punkt 5.11.3 i udbudsbetingelserne og foretage budgetallokeringen jf. punkt 6.4 i udbudsbetingelserne. AC-effekten benyttes ved sikring af, at 85 % af den installerede effekt er nettilsluttet, jf. kravet i forbindelse med bortfald af anfordringsgarantien i punkt 5.11.4.3 i udbudsbetingelserne.

Jf. tidligere svar er den installerede effekt for solcelleanlæg defineret som den største aktive effekt, som solcelleanlægget er konstrueret til at kunne levere kontinuert, dvs. AC-effekten. Det er denne effekt, der vil fremgå af stamdataregisteret. At en netvirksomhed forlanger nedregulering på visse tidspunkter, bør ikke påvirke den effekt, der fremgår af stamdataregisteret.

Bemærkninger fra Energinet

Problematik om geografisk placering af nye VE-anlæg uden hensyntagen til Energinets netomkostninger

Der er en generel problematik omkring VE-developers incitament til at tage hensyn til de samfundsøkonomiske el-systemomkostninger ved forskellige placeringer. Denne problemstilling gælder både anlæg, der kommer på markedsvilkår, og – som vi læser udbudsbetingelserne – også for anlæg, der opføres under den foreslåede ordning.

Energinet ønsker at gøre opmærksom på denne skjulte omkostning, som der i dag ikke medtages i prissætningen. Altså den samlede omkostning til udbygning af det kollektive transmissionsnet over 100 kV for projekter, som skal tilsluttes denne spænding, men ligger i områder, hvor dette i dag ikke er etableret.

Energistyrelsens kommentarer

Energistyrelsen er opmærksomme på den nævnte problemstilling, og der arbejdes i øjeblikket med at finde mulige løsninger. Energistyrelsen vurderer dog, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at håndtere problemstillingen i udbudsbetingelserne, da den favner bredere end for de anlæg, der deltager i de teknologineutrale udbud.

Hensyn til, at der åbnes op for flere børser på day ahead-markedet.

Grundet den igangværende implementering af "More NEMO's" (Nominated Electricity Market Operator) i Norden, forventes der fremover at være flere børser for Day Ahead-handel ("spotpris") end blot Nordpool på det Nordiske elmarked. Energinet forventer, at dette kan blive realitet så tidligt som ultimo 2019.

Konsekvensen af flere børser bliver ikke, at der kommer flere day ahead-priser i hvert prisområde. Der vil fortsat kun være én elpris, som er gældende for alle aktører i området, og dermed fortsat kan fungere som referencepris for en evt. støtteordning.

Af den årsag vil vi gerne appellere til, at myndigheder viser hensyn til den kommende konkurrencesituation. Vores forslag er derfor at udlade den specifikke reference til Nordpool (som fremover blot er én af flere kommercielle børser), jf. nedenstående redigerede tekstforslag.

Desuden foreslår vi af hensyn til, at 15-minutters tidsopløsning er under implementering i day ahead-markedet, at der henvises til de relevante tidsenheder, fremfor timer. Forslag til dette er også inkluderet i følgende forslag:

Uanset ovenstående ydes der ikke pristillæg for elproduktion i de day ahead-tidsenheder (timer/ 15 minutter), hvor day ahead-prisen for elektricitet ikke er

positiv. Med day ahead-prisen for elektricitet menes den pris, som angives pr. kWh på day ahead-markedet for det pågældende område (DK1 eller DK2).

Energistyrelsens kommentarer

Energistyrelsen vurderer, at den gældende formulering bør bevares i udbudsbetingelserne for 2019-udbuddet af statsstøtteretlige hensyn. Forslaget til formulering medtages ifm. udformningen af udbudsbetingelserne for 2020-udbuddet og fremefter.

Opfordring til at deltage i markeder for systemydelser

Derudover vil vi gerne opfordre til, at der gives tilskyndelse til, at anlæg, der opføres med støtte, etableres med teknisk mulighed for at deltage i de øvrige elmarkeder; specifikt ift. levering af systemydelser (regulerkraft m.v.). Deltagelse i disse markeder giver mulighed for betydelige merindtægter til aktørerne, men vi ser desværre stadig, at selv større kommercielle parter opfører anlæggene uden hensyntagen i designfasen til at kunne levere disse.

Et forslag kunne derfor blot være, at der i udbudsbetingelserne opfordres til, at ansøgere er villige til at forberede anlæg til deltagelse i markederne for systemydelser. Vi vil naturligvis være behjælpelige med indarbejdelse af dette.

Energistyrelsens kommentarer

Energistyrelsen vurderer, at udbudsbetingelserne ikke vil være hensigtsmæssige til opfordring til deltagelse i markederne for systemydelser. Det anbefales, at interesserede orienterer sig på Energinets hjemmeside om systemydelser:

<https://energinet.dk/EI/Systemydelser>

Bemærkninger fra Niras

Det konstateres, at der vil være mange solcelle-/ solfangerparker, der bygges på god landbrugsjord. Der vil i fremtiden være brug for jord til at dyrke biomasse (og det vil blive en mangelvare), og derfor bør kun marginale jorde, tage på bygninger, støjskærme og lignende kunne bruges til den af udbuddet omfattede energiproduktion. Det anbefales derfor, at disse betragtninger indgår ved kommende udbud.

Energistyrelsens kommentarer

Det teknologineutrale udbud er en udmøntning af stemmeaftalen mellem den daværende regering (Venstre, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti. Formålet med stemmeaftalen var at sikre mest mulig grøn strøm for pengene, og der var ikke i aftalen et ønske om at begrænse de arealer, hvor der kan opstilles vindmøller og solceller.